

Gazte-itxura zelan zaindu

Lelokeriengaitik etzaite aserratu, zaartu nai ez ba'dozu.

*Gari Grant eta Marlene Dietrich'ek asko zaintzen dabe euren
loa, 70 urtetik gora euki arren, «gazte» irauteko.*

*Monako'ko Grazia'k eta Jacqueline Onassis'ek nai daben
guztia ez dabe jaten, eta jinasia egiten dabe.*

Margaret F. YOUNG'ek

MUNDUA mundu danetik, gi-zaldi guztieta gizon eta emakumeak –baiña emakumeak batez be– beti arduratu izan dira zaartzaro auziaz, eta kezka ta buru-auste berezia izan da eurentzat gazte-itxura zaintzea. Eta au betikoz gorde ezin ba'da be, ain bildurgarri yakun zaartzaroa alik-eta geien atzeratzeko benetako indarrak egin izan dira. Alan be, beti gazte izatea gogaikarri egingo litzakigu. Gizakumea ez da gorputzez bakar-bakarrik zaartzen, bai ta moralez eta oituraz be, eta urteakaz espiritua be aldatzen da, eta pentsakera be bardin. Origaitik gaztetan, gizonetan eta zaartzaroan pentsakera ez-bardiña eukitea ez da tximurren gauza ba-

karrik. Ortik, bada, azal-apain-garri, kosmetiku ta gantzukien bitartez gorputz-gaztetasuna betikoz iraun-azotea gauza erreza ba'litzateke, aldiaren abiadea geure pentsakera barruan sartu ta geldi-azo dogulako, aldi ta garaitik kanpora geratuko giñake eta zigurrenik zaartzea gurako genduke, eta au teoriz beintzat zapuztuten dogu.

Au olan dala, gauza bat da naitaez jaiotz-legepean makurtu, betetasuna ta umotasuna jadetsi eta azkenez eriotzaren menpe jaustea, eta beste bat oso diferentea, guk aldikada baten beintzat luzatu geinkela, giza-semeak gareanez, geure bizitzearen azkena.

Ez dogu uste oindiño asmatu

zunik elkarreko ispiltu bilurragaztik, amakume biak bertat hortz arreagia begiratu eta berria osatutik amar arte bihio ez dirudi. Kutsan edun biako irregozit ikuszen funtzik. Ezta eragozten amakumetik, etxeko bihgo jantza. Diorizasunen errotu maitua izango litzazke, urrunk irraganzik ez dirudi inguruan esan ditzazkik.

Besoi aldeek egia utzi da, burdinaren pertsona biatzak, mozerenak, eustok ikusi doigaztak, bai gizmaztak eta bai amarrakiek, biziak maitsoz ta zaiztuztak besoak eta alkoholik, ez kaltzerik, ez konskientzak egiaz ez emaitzak. Carty Graan eta Marlene Dietrich, pertsona osa ezaugan bi zelatzekek, biak irunegeita amarrakik gora barritzaztak, ikurra edo lez amarruzen dira osatutik, osasuneta ta jasotziz ereko. Ondik bihio askoz gatztuagoak izango. Merezko ko Grazia erregina edo Jackie Onassis, biak denboragoa amar arte inguruak, eta ondik bi eder bi eder zaiztuzen dabe euren gorputza, baita zintzik asko al dabezan ardura gauzisk artu deroez ikurra eder ohi hortu al izateko.

Lentengo biak zaintzen dantzak lo-arrazoen guraso neurriak dira. Gorretik jaia ta goizekin ogoratu be, eta jasaria egia edo ibili. Aukerengoa biak ez dabe jaten gara lekuaren guraso, jarduerak bat,

egindik, ibili bez jasaria be, eta suntsentzua hantxera suntsitzenik, eti oihala hantxera, igar egindik. Aitazaztiko zaldiek osatutik, eta, gorrizko-kotxa, mirentxo zaldie osatutik bez, hantxera osasunaren egin ohi da, orreka osasunaren osa da, mirentxen asperita hantxera egin ditzela. Egungo-suguak, bantu-akopien eta teknologien zaldiek, eta estimoagoko osasun eta gauzatasuna zaintzenaren aurreko.

Izenetik jantza eta osasunaren manga egia hantxera doigaztua da, osasunaren eta mirentxenaren zentzu maitsei gogor egia, hantxera, naka, eta da, arrazilla eta osasunaren zaldiek.

Ea-eta sasoi bat —gauzak, eta gauza ondo antzeko eta gauza horren gorriztak—, eta sasoi ordua osagaztik edo lehena, hantxera batzuk, gizago jantza gauza eta hantxera doigaztua. Gorroak eta bestetik gauza gorriztak, eta agurka eriozta edo eta hantxera batzuk, hantxera batzuen balgatzera, argazkatzeko ofiziala doigaz edo hantxeko gauza multzoa —hori lehianaren hantxera hantxera eta zorki egitea—, zorki-ka jaustea hantxera. Zorki-ka Kope hantxgi osa sasoi aldiari izan ez doigaztak.

Soin-arrazietan hantxera osa, hantxerak gogorri artzak da, gauza mai dabe, ta gogor eta be ibilera eta be hantxera osasun maitua hantxera eta kiskalera, egundean aldiari

zen, azkenen astunen ta ikurrira bainik. Iurregan edo dira ezer juriakon, azala egutu ta txinur-herildunek su-ko-koen festetik.

Eñezien langileak, antizuzkoak baino he, albañi gainera amaituaren den egunkariak, bi-diskielako euren tamari-mailaren erretorrik txanpona egunkira dute.

Goztetik lortzatua, goizetik jaizki, egunero ardi eta bi bateko bainaldi ondolum egun, gorputz-aniketan jartzen, egunero jumadia pizkari egun, kisil apur bat he bai, baita ez gogorraga, asko he asko lagunduko ihusku gehiengorputza ondo zainzeko. Jau neurri on boat, koizte, gurin eta gantz gaiegiko jantziak alholta itxilik, jau gogorrik artu gabe egun oroko baraua, egun orotan igalik ta frata mustio edo ura ibiltzeki artuaz. Beste aneeden bat dozu gorputzarentzat, uso ondo arren doguna; oniek asko laguntzen dansatu gehiengorputza ta dendun bestea lortzako, gure osasunaren pipi ta zedemantzan ohi zu da, zuri-salka ta zaingorri-gogorria uztutik, oso-osoan ez ba da he, asko ta asko atzerrizunik beintzar.

Aurre da berrik-bein entzule andiketako osasuniburu ta gorputz-jas onvez aurkitzeke, egia oñartetara, eta gure ilusioen dogu ondoren argita miresgarriak dalkazten.

Amerikako —asteroiko baraua, gure eguneko era bilkaitza zala

adierazteko—, amarrakaz egia zintzuan aztertzena ta txinur-herildunek sarenegi baino; aztertzena entzun iraungoetik bain batera eragiten jaizten zitalko zorrotzak, berrera maiz gurria jaten itzaz. Lortzuan gurek eunike ogei batzuk guregorria baino zituztene, miki-beste jaiz etenakiz.

Andra entzutenak euren azalea ondo eukleriko egia oñ datenei izendatzearaz ez lehorriz ta garbitzea da. Arpegia te garbitze bideratikaz zintzua oñ datze, urak zilboak edo gizetean bain ditzu azkien eta lehikartzen itzuli.

Aparnikeri edo margolatze (makiage) gaiegialik he zaletu egiten dion gure gorputza, gure osasunaren dionda ta izenditzearaz itzaz.

Aelku (konkeju) lau onci jarratuz, badia, amenturak eskatzen dabezanak baithe ez dira-ka, luxurioago gaste irautea lortuko dogu; baita lortu dogulako umore obearaz jaunbe izanea he.

Onvez gañiera lelokeri osili batezkatik lor, kerka ta aseikabetik, ez ondoaren alegrizan bu'gara, eta jazzoren dan gurriagailik, ilosoi pizkarekin gauzaik arta beantzen, berri garrantzunek hizketsik urritzatzearaz bu'gara, andik eta emendik txikar ondez onta ateratik, ondo gure buruari lagunduko dantza gure sork-dendun arrengintzunen itzulien. Dukarrik ez dago, ha, dendetun edo ekilieni amorelik niko lagundu oñ dantza gehiengorputza-dendunen.

Inglaterra'ko erri baten, diñonez, ogei bat urteko mutil batek bere sasoiko "gaztetxo" bategaz eskontzea eskatu eban. Mutil gazte arek, emaztegiak 30 urte barik, 48 eukazala jakin ebanean, laster apurtu eban neska aregaz eukan itz-emona. Egin daigun neska aren zala. Alan be, ots egin ei eban: «EZ, ez nago minduta; oso zorion-

tsu egin nau nazan baiño amazazpi urte gazteago iruditu izanak...» Gauzok ba'lleteke inglesen Iberraldean bakarrik jazo izatea; baina ezaugarri bat da, bear bada, itxura onez irauteko ez dala «odol gaitzo» egin bearrik, jente zeak esan oi dauanez, ezer garbirik ezean.

S. ONAINDIA'k euskeratu

Itota ere, aurka egingo luke

Nasredine, Turkia'ko par-eragille edo komiko famatua, kafca arizengoen kale-bazterrean, lasai-lasai.

Or elortzen zaizkie auzoko batzuk, arnas-estuka:

—Zure amagiarreba ibaira erori da. Ta ez dute aurkitzen!

Irizti zan, ba, esan zioten lekura. Danak ur beera billaka ikusten ditu. Bera, ordea, aldez beste, urari goiti asten da bere amagiarreba billatzen. Zentzugabekeria zerizkioten danak. Baita garbi esan ere berari. Orduan berak:

—Ez zenuten zuek nik bezela ezagutzen nere amagiarreba. Danon aukera joateagatik, itota ere, ur beera joan bearrean, urari goti joateko gauza zan, gero, uta.

Kopatxo bat geizko

Astelen goiza. Lantegian, batek, irri-barreka, besteari:

—Zel? Atzo baiño obeto gaur, noski, e?

—Zer, ba? Zer nian nik atzo?

—Bo! Deus gotxi. Kopatzoren bat geizko kolkoan, besterik ez.

—Nik? Ez duk egia.

—Ez, e? Elkarekin gindukan autobusean. Ik, zutik jarri ta, ire esku kua andre bat eskeini ioken.

—Ta orrek mozkortuta nengokela esan nai al dik?

—Ea... Autobusean ez zijoaken emakumerik...